

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

SWV PO Zuid- Kennemerland

**Onderzoek bestuur en
samenwerkingsverband**

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 25 juni 2020

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs bezoekt het bestuur van een samenwerkingsverband passend onderwijs minstens één keer in de vier jaar. Dit jaar was het bestuur van Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland aan de beurt.

We hebben onderzocht of het bestuur een samenwerkingsverband realiseert van voldoende kwaliteit en of het bestuur financieel in staat is om ook in de toekomst goede samenwerking te blijven verzorgen rond passend onderwijs. Dit is noodzakelijk om iedere leerling die een extra ondersteuningsbehoefte heeft, een passend onderwijsaanbod te kunnen bieden.

Hieronder staat een samenvatting van onze belangrijkste conclusies.

Wat gaat goed?

Het samenwerkingsverband zorgt voor samenwerking

De scholen en ouders zijn positief over de inzet en ondersteuning van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland. Het samenwerkingsverband is goed bereikbaar en de medewerkers denken goed mee over oplossingen voor leerlingen. Ook werkt het samenwerkingsverband aan het verbeteren van het onderwijs en ondersteuning voor bepaalde groepen leerlingen. Tot slot geeft het samenwerkingsverband aandacht aan scholingen en vooral het versterken van de samenwerking tussen mensen op en rond de scholen, de betrokken gemeenten en het samenwerkingsverband.

Scholen krijgen netjes op tijd een beslissing als zij voor een leerling extra ondersteuning vragen

Als een school voor een leerling een verklaring voor de toelaatbaarheid op een speciale school aanvraagt, dan houdt het samenwerkingsverband zich goed aan de wettelijk voorgeschreven periode.

Er is goede afstemming met de gemeenten en andere samenwerkingsverbanden

Het samenwerkingsverband werkt goed samen met de betrokken gemeenten en aangrenzende samenwerkingsverbanden. Zo werken zij samen aan een regionaal onderwijsjeugdplan. Ook hebben scholen vaste contactpersonen voor jeugdhulp, gemeentelijke

Vierjaarlijks onderzoek bestuur en samenwerkingsverband

Bestuur: Vereniging
Samenwerkingsverband Passend
Onderwijs Zuid-Kennemerland
Bestuursnummer: 21429

Samenwerkingsverband: Passend
Onderwijs Zuid-Kennemerland
(PO2704)

Gemeenten binnen de regio:
Bloemendaal, Haarlem/Zandvoort,
Haarlemmermeer, Heemstede

Totaal aantal leerlingen: ruim 22.000

Lijst met bezochte scholen:

- CBS De Wadden locatie Molenwijk (12BV|01)
- Don Bosco (161C)

gezondheidszorg en bij het samenwerkingsverband, die steeds meer met elkaar en met ouders samenwerken.

Thuiszitters moeten allemaal naar school

Het samenwerkingsverband doet er alles aan om thuiszitten te voorkomen of te zorgen dat leerlingen weer snel naar school kunnen gaan. Er zijn geen thuiszitters door toedoen van het samenwerkingsverband.

Het bestuur heeft een systeem om de kwaliteit te bewaken

Om er voor te zorgen dat het goed blijft gaan met het onderwijs en de ondersteuning aan leerlingen heeft het samenwerkingsverband een kwaliteitszorgsysteem. Wij waarderen het kwaliteitszorgsysteem van het samenwerkingsverband als Goed.

Er is een goede cultuur van samenwerken

De schoolbesturen die aan het samenwerkingsverband deelnemen, werken goed samen. Zij willen er gezamenlijk voor zorgen dat er voor alle leerlingen een passende plaats in het onderwijs is. Ze zijn zich bewust van hun maatschappelijke opdracht.

Het financieel beheer van het samenwerkingsverband is in orde

Het bestuur kan nu en in de nabije toekomst voldoen aan de financiële verplichtingen om scholen te ondersteunen in het bieden van passend onderwijs.

Wat kan beter?

Het jaarverslag kan op onderdelen verbeteren

Het bestuur kan in het jaarverslag duidelijker aangeven in hoeverre het bestuur tevreden is over de ontwikkelingen. Daarvoor is het nodig dat het bestuur duidelijker doelen opschrijft. Ook kan het bestuur de continuïteitsparagraaf verbeteren.

Doelen stellen bij hogere bijdrage voor de scholen

Het bestuur verhoogt ieder jaar de bijdrage per leerling, die ze naar de aangesloten schoolbesturen overmaakt. Hierbij kan het bestuur ook doelen stellen, zodat het duidelijk wordt hoe deze extra gelden worden ingezet.

Wat moet beter?

Advies van deskundigen verbeteren

Het samenwerkingsverband laat zich bij het nemen van een besluit over een bewijs voor toelating op een speciale school (toelaatbaarheidsverklaring) adviseren door twee deskundigen. Deze deskundigen hebben soms dezelfde soort deskundigheid. De wet schrijft voor dat het samenwerkingsverband zich door twee verschillende soorten deskundigen moet laten adviseren. Het bestuur moet dit aanpassen. Voor de vaststelling van dit rapport heeft het bestuur het opgepakt en hersteld.

Het bestuur moet ook besluiten nemen wanneer ouders het niet met de aanvraag eens zijn

Tot de taken van het bestuur hoort dat het op verzoek van een school beoordeelt of een leerling toelaatbaar is voor een school voor speciaal basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs. Dat is zo geregeld in de wet. Het bestuur behandelt echter geen aanvragen voor toelaatbaarheid tot het speciaal (basis)onderwijs wanneer ouders het niet met de aanvraag eens zijn. Daardoor kan het voorkomen dat leerlingen niet op de meest passende plek terecht komen. Leerlingen kunnen hierdoor zelfs thuis komen te zitten. Het bestuur moet dit herstellen.

Taken meer scheiden

Het bestuur van het samenwerkingsverband moet regelen dat personen die nagaan of het bestuur zijn werk goed doet (de intern toezichthouders) niet ook in het uitvoerend bestuur zitten. Nu zijn de leden van het uitvoerend bestuur ook lid van het intern toezicht. Daarmee zijn het bestuur en het intern toezicht niet goed van elkaar gescheiden.

Het jaarverslag voldoet niet geheel aan de wet

Het jaarverslag van het samenwerkingsverband voldoet op enkele onderdelen niet aan de gestelde wettelijke eisen. Er ontbreekt informatie. Het bestuur en het intern toezicht moeten dit herstellen vanaf het volgende jaarverslag.

Overleg tussen intern toezicht en de ondersteuningsplanraad

Het bestuur moet minimaal twee keer per jaar een overleg

organiseren tussen de intern toezichthouder die nagaat of het uitvoerend bestuur zijn werk goed doet en de raad van ouders en medewerkers van scholen (de ondersteuningsplanraad) die kritisch meekijkt naar de plannen van het bestuur. Dit overleg vindt niet plaats, het bestuur moet dat herstellen. Voor de vaststelling van dit rapport heeft het bestuur het opgepakt en hersteld.

Vervolg

Omdat we vertrouwen hebben in het bestuur van dit samenwerkingsverband wijken wij niet af van het gewone toezicht. Dit betekent dat we het samenwerkingsverband over vier jaar weer bezoeken, tenzij dat eerder nodig is.

Wel houden we in de gaten of het samenwerkingsverband het komende jaar/de komende jaren zijn verbeteringen ook echt doorvoert.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	7
2.	Resultaten onderzoek op bestuursniveau	9
3.	Resultaten verificatieonderzoek	19
4.	Reactie van het bestuur	23

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft in de periode november 2019 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij het bestuur van Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland.

In een vierjaarlijks onderzoek staat de beantwoording van de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Vier deelvragen

Een vierjaarlijks onderzoek voeren we uit aan de hand van vier deelvragen:

1. Stuur het bestuur voldoende op de (zorg voor de) kwaliteit van de uitvoering van zijn taken? Kerntaak daarbinnen is dat het bestuur ervoor zorgt dat er voor alle leerlingen in het samenwerkingsverband die extra ondersteuning nodig hebben, een passende onderwijsplaats beschikbaar is.
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Met deze vier deelvragen richten we het onderzoek op de standaarden uit ons waarderingskader binnen de kwaliteitsgebieden Onderwijsresultaten, Kwaliteitszorg en ambitie, en Financieel beheer.

Onderzoeksactiviteiten

Documentenanalyse

De informatie die bij de inspectie aanwezig is over het bestuur en het bijbehorende samenwerkingsverband, hebben we geanalyseerd. Het gaat bijvoorbeeld om het ondersteuningsplan 2019-2023, het jaarverslag 2018, resultaatgegevens en signalen. Bij ons bezoek aan het samenwerkingsverband hebben we ook enkele aanvragen voor toelaatbaarheid tot speciale voorzieningen bekeken en besproken.

Rondetafelgesprekken

Verder hebben we op 4 november 2019, ter voorbereiding op het onderzoek, rondetafelgesprekken gevoerd met betrokkenen over hun ervaringen met het samenwerkingsverband. We spraken met een groep ouders, een aantal leraren, schakelfunctionarissen tussen het samenwerkingsverband en de scholen, enkele schoolleiders van scholen voor (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs. Hoewel de ondersteuningsplanraad niet apart was uitgenodigd, nam een lid daarvan deel aan een van de gesprekken, vanuit haar rol als ouder van een van de aangesloten scholen.

Kort geformuleerd stonden tijdens de rondetafelgesprekken steeds de volgende drie vragen centraal:

1. Wat vindt u van passend onderwijs en wat merkt u daarvan in de

- dagelijkse praktijk?
2. Hoe werkt passend onderwijs binnen het samenwerkingsverband en welke concrete ervaringen hebt u ermee?
 3. Helpt passend onderwijs de kinderen die hiermee te maken krijgen?

Onderzoeksplan

Hierna stelden we samen met het bestuur en de directeur het definitieve plan vast voor het onderzoek op 18 november 2019. Het bestuur heeft daarbij geen specifiek onderwerp benoemd.

Verificatieonderzoek

We hebben dit onderzoek mede ingericht met een verificatieonderzoek. Het verificatieonderzoek is onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg van het samenwerkingsverband. We gaan na of scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt. Daarnaast geeft het ons zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de bezochte scholen.

Onderzoeksdag

Op 18 november 2019 voerden we gesprekken met een afvaardiging van het intern toezicht, de directeur van het samenwerkingsverband en functionarissen werkzaam bij het samenwerkingsverband. Hierna voerden we een bestuursgesprek en gaven we een terugkoppeling over onze bevindingen uit de voorgaande onderzoeksactiviteiten. Ten slotte is afgesproken dat wij desgewenst op een latere datum het eerder aan het verband toegezonden conceptrapport van dit kwaliteitsonderzoek en de conceptreactie daarop van het bestuur (hoofdstuk 4 van deze rapportage), zullen bespreken met het bestuur en de directeur.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden. In dat hoofdstuk geven we in paragraaf 2.1 ook een samenvattend oordeel. In hoofdstuk 3 beschrijven we de uitkomsten van de verificaties bij aangesloten scholen. In hoofdstuk 4 hebben we de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van ons onderzoek, dat wil zeggen: onze oordelen op de standaarden in de gebieden Onderwijsresultaten, Kwaliteitszorg en ambitie, en Financieel beheer.

2.1. Samenvattend oordeel

Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Wij stellen vast dat het bestuur van het samenwerkingsverband, op alle standaarden waarop wij oordelen, voldoet aan de basiskwaliteit. De kwaliteit op de standaard Kwaliteitszorg waarderen wij als Goed.

In onderstaande tabellen staan de oordelen, gevolgd door een toelichting.

2.2. Onderwijsresultaten

We zijn nagegaan of het bestuur voor alle leerlingen in het samenwerkingsverband die extra ondersteuning nodig hebben, een passende onderwijsplaats beschikbaar heeft. Dat hebben we met de standaard Resultaten onderzocht. In de volgende tabel staat ons oordeel.

Onderwijsresultaten	V		
	O	V	G
OR1 Resultaten		●	

Resultaten

Vervult het bestuur zijn kerntaak en zorgt het dat er voor alle leerlingen in het samenwerkingsverband, die extra ondersteuning nodig hebben, een passende onderwijsplaats beschikbaar is (OR1)?

Het samenwerkingsverband werkt actief aan het versterken van het dekkend netwerk

Het samenwerkingsverband werkt op een planmatige en gedegen manier aan het verbeteren van het dekkend netwerk. Daarbij betreft het de scholen en andere belanghebbenden goed. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkelingen met betrekking tot het onderwijs en begeleiding aan hoogbegaafde leerlingen en hun ouders, de ontwikkeling van integrale kindcentra waarin scholen voor speciaal

basisonderwijs en speciaal onderwijs en jeugdhulp een integraal aanbod realiseren en het verbeteren van extra ondersteuning in rekenen met peertutoring. Scholen en ouders ervaren goede ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband.

De ondersteuningstoewijzing verloopt vlot, het deskundigenadvies moet beter

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland behandelt aanvragen voor een toelaatbaarheidsverklaring ruim binnen de wettelijke termijn van acht weken. Daarbij speelt de triade van verwijzende school, ouders en beoogde school een belangrijke rol. Wanneer deze drie het met elkaar eens zijn dat plaatsing op het speciaal (basis)onderwijs nodig is, vraagt de verwijzende school een toelaatbaarheidsverklaring aan bij het samenwerkingsverband. Daarbij moet de verwijzende school ook het benodigde deskundigenadvies meeleveren. Het bestuur betreft echter niet altijd het advies van de juiste deskundigen bij zijn besluitvorming. Zo komt het voor dat beide deskundigen orthopedagoog zijn, wat volstaat voor de eerste deskundige. De tweede deskundige moet deskundig zijn met betrekking tot de ondersteuningsbehoeften van de leerling over wiens toelaatbaarheid wordt geadviseerd. Daarbij noemt de wetgever verschillende typen deskundigheid, niet zijnde een orthopedagoog. Ook is bij diverse dossiers niet duidelijk op basis van welke deskundigheid het advies wordt gegeven. Het bestuur voldoet hiermee niet aan de wettelijke voorschriften (artikel 18a, elfde lid, WPO en artikel 34.8 Besluit bekostiging WPO) en moet dit herstellen. Voor de vaststelling van dit rapport heeft het bestuur het opgepakt en hersteld.

De besluitvorming van toelaatbaarheidsverklaringen moet beter

Het samenwerkingsverband heeft als criterium voor afgifte van een toelaatbaarheidsverklaring dat zowel verwijzende school als ouders als beoogde school het eens zijn met de aanvraag. Wanneer ouders het er niet mee eens zijn, maar de beide scholen en de deskundigen wel, dan behandelt het samenwerkingsverband de aanvraag niet. Dit doet het samenwerkingsverband vanuit de visie dat zonder instemming van ouders de plaatsing op het speciaal (basis)onderwijs geen succes zal worden. In deze gevallen stelt het samenwerkingsverband een voorwaarde aan het in behandeling nemen van een aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring. Daarmee vervult het samenwerkingsverband niet (volledig) één van zijn wettelijke taken, namelijk: het beoordelen of leerlingen toelaatbaar zijn tot het onderwijs aan een speciale school voor basisonderwijs in het samenwerkingsverband of tot het speciaal onderwijs, op verzoek van het bevoegd gezag van een school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven (artikel 18a, zesde lid, onder c, WPO). Hierdoor kan het voorkomen dat leerlingen niet op de meest passende plek terecht komen en dat zij onverhoopt thuis komen te zitten. En ook dat scholen (te ver) over hun grenzen moeten gaan met een leerling waar ze niet het benodigde onderwijs en de

ondersteuning aan kunnen bieden, zonder dat ze een leerling kunnen verwijzen naar een passende voorziening voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. Het bestuur moet dit herstellen. Daarbij kan het bestuur ouders in de gelegenheid stellen hun visie op de aanvraag in te dienen en deze betrekken bij de besluitvorming. In het geval dat ouders het niet eens zijn met het besluit van het samenwerkingsverband, kunnen zij bezwaar maken tegen de beslissing van het samenwerkingsverband op een verzoek om een toelaatbaarheidsverklaring en vervolgens – indien nodig – beroep instellen bij de bestuursrechter.

Het samenwerkingsverband stemt goed af met relevante partijen

Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland stemt zijn visie en werkwijze goed af met de gemeenten. Elke school beschikt over een vaste coach vanuit het centrum voor jeugd en gezin (cig-coach), een jeugdarts, een leerplichtambtenaar en een eigen consulent van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband bevordert dat scholen actief een eigen kernteam opstarten waarin deze functionarissen met de school samenwerken. Daarmee wil het samenwerkingsverband bereiken dat de kernteamleden elkaar beter weten te vinden en dus beter gaan samenwerken. Het samenwerkingsverband werkt als inspiratieregio, 'Met Andere Ogen', samen met het aanpalende samenwerkingsverband voor voortgezet onderwijs en de gemeenten aan een regionaal onderwijsjeugdplan. Behalve met de gemeenten, heeft het samenwerkingsverband ook goede afstemming met de voorschoolse instanties en het voortgezet onderwijs. Hierdoor werkt het samenwerkingsverband aan een ononderbroken ontwikkeling en een soepele doorgaande lijn voor leerlingen.

Er zijn geen thuiszitters verwijtbaar aan het samenwerkingsverband

Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland heeft (potentiële) thuiszitters goed in beeld en doet er alles aan om leerlingen terug te geleiden naar het onderwijs. Het samenwerkingsverband kent dan ook geen thuiszitters verwijtbaar aan het samenwerkingsverband. Wel komt het voor dat er een leerling thuis zit die op de wachtlijst staat voor jeugdhulp. Hierover voert het samenwerkingsverband de dialoog met de gemeente.

Het bestuur maakt niet duidelijk of het samenwerkingsverband zijn doelen in voldoende mate realiseert

Hoewel het samenwerkingsverband zich gunstig ontwikkelt, is niet duidelijk in hoeverre het bestuur de gestelde doelen naar tevredenheid haalt. Daar doet het bestuur in het jaarverslag geen uitspraak over. Ook zijn er concretere doelen nodig wil het bestuur daar een uitspraak over kunnen doen.

2.3. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij we antwoorden geven op de deelvragen.

In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk inclusief een toelichting.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			2
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg

Stuurt het bestuur voldoende op de (zorg voor de) kwaliteit van de uitvoering van zijn taken (KA1)?

Wij waarderen de kwaliteitszorg als Goed, omdat het bestuur een planmatige uitvoering van het ondersteuningsplan laat zien. Het werkt met diverse relevante informatiebronnen die zowel kwalitatieve als kwantitatieve informatie geven en deze informatie gebruikt om te sturen op verbetering en daarmee ook verbeteringen bereikt.

Het bestuur werkt planmatig aan de uitvoering van het ondersteuningsplan

Het samenwerkingsverband werkt met een ondersteuningsplan 2019-2023. Dit plan stelt het bestuur jaarlijks bij op basis van evaluaties van het voorgaande schooljaar. Daarbij gebruikt het bestuur input van verschillende interne en externe betrokkenen rondom het samenwerkingsverband en de scholen. Er is dan ook een breed draagvlak voor het beleid zoals geformuleerd in het ondersteuningsplan. Verder werkt het bestuur met jaarplannen, projectplannen, managementrapportages en evaluaties van de jaarplannen, op een planmatige wijze aan de uitvoering van het ondersteuningsplan. Hoewel de doelen uit het ondersteuningsplan en de jaarplannen nog weinig concreet en meetbaar zijn, bevatten de bijbehorende projectplannen wel de benodigde concreetheid in de doelen. Daarmee is het bestuur in staat om na te gaan in welke mate de doelen worden gerealiseerd en kan het bestuur waar nodig gericht sturen op verbetering.

Het bestuur beschikt over verschillende relevante informatiebronnen en stuurt op gedegen wijze op realisatie van de doelen

Het bestuur beschikt over diverse kwalitatieve en kwantitatieve informatie en gebruikt deze om gericht te sturen op realisatie van de doelen uit het ondersteuningsplan. Zo beschikt het samenwerkingsverband over informatie van de eigen consulenten, uit gebiedsgesprekken en van ouders die te maken hebben met extra ondersteuning voor hun kind. Daarnaast krijgt het bestuur de verantwoordingen van schoolbestuurders over de bereikte resultaten. Hierbij kan het bestuur meer aandacht besteden aan het bereikte resultaat. Zo weet het bestuur van het samenwerkingsverband bijvoorbeeld wel óf de schoolbestuurders zicht hebben en sturen op de onderwijskwaliteit van de eigen scholen, maar niet wát de schoolbesturen zien. Het bestuur weet dus ook niet of de scholen wel voldoende onderwijskwaliteit realiseren.

Het samenwerkingsverband kent een gedegen aanpak van nieuwe projecten en ontwikkelingen over bijvoorbeeld de integrale kindcentra en het aanbod voor hoogbegaafde leerlingen en hun ouders. Daarbij baseert het samenwerkingsverband zich op onderzoek van de situatie en betreft het relevante betrokkenen en deskundigen bij de uitwerking en invoering van het beleid.

Tijdens de verificatieonderzoeken op de scholen zijn we voor een aantal afspraken in het ondersteuningsplan nagegaan of de scholen zich daar aan houden. We hebben vastgesteld dat de scholen de afspraken naar behoren uitvoeren en dat het samenwerkingsverband hier zicht op heeft. Het beeld dat het samenwerkingsverband heeft van de kwaliteit van de scholen stemt overeen met onze bevindingen.

Kwaliteitscultuur

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

Wij beoordelen de kwaliteitscultuur als Voldoende. Wel krijgt het bestuur een herstelopdracht, omdat het bestuur en het intern toezicht niet deugdelijk van elkaar zijn gescheiden. Gezien de op samenwerking gerichte cultuur en de sterke wijze waarop het samenwerkingsverband de samenwerking binnen en buiten het samenwerkingsverband stimuleert, laten wij de genoemde tekortkoming niet doorslaggevend zijn voor de beoordeling op de standaard als geheel.

Het bestuur en intern toezicht zijn niet deugdelijk van elkaar gescheiden

Het samenwerkingsverband heeft de rechtsvorm van een vereniging. De aangesloten schoolbestuurders vormen samen de algemene ledenvergadering (alv) en voeren van daaruit het intern toezicht op het bestuur uit. Het bestuur bestaat uit acht schoolbestuurders die tevens lid zijn van de alv. Door een fusie zijn dit vanaf januari 2020 zeven leden. De alv werkt sinds begin 2019 met een externe

toetsingscommissie die de alv adviseert. Daarmee wil het bestuur meer onafhankelijkheid in het functioneren van het intern toezicht bereiken. Een eerste resultaat dat het advies van deze commissie oplevert, is dat het samenwerkingsverband en de schoolbestuurders hun professionaliseringsaanbod op elkaar afstemmen. Omdat de leden van het bestuur tevens lid zijn van het intern toezichthoudend orgaan, zijn het bestuur en het intern toezicht niet functioneel dan wel organiek van elkaar gescheiden. Het bevoegd gezag voldoet niet aan artikel 17b, van de WPO en moet dit herstellen.

Binnen het samenwerkingsverband heerst een cultuur die is gericht op samenwerking

Binnen het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland heerst een professionele cultuur en onderling vertrouwen. Ieder handelt vanuit zijn rol en de leden respecteren elkaar en elkaars belangen. Ook zijn de schoolbesturen gericht op samenwerking. Het samenwerkingsverband investeert veel en met succes in deskundigheidsbevordering en het stimuleren dat scholen behalve met elkaar ook samenwerken met diverse instanties, bijvoorbeeld die voor jeugdhulp. Zo organiseert het samenwerkingsverband verschillende bijeenkomsten om het netwerk te versterken, waaronder bijeenkomsten voor medewerkers van de scholen en uit de jeugdhulp om de onderlinge samenwerking te bevorderen. Dit is een sterk ontwikkeld punt van het samenwerkingsverband, waarvoor de betrokkenen veel waardering hebben.

Verantwoording en dialoog

Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen (KA3)?

Wij beoordelen de verantwoording en dialoog als Voldoende. Het overleg tussen de intern toezichthouder en de ondersteuningsplanraad is niet door het bestuur georganiseerd. Dat moet het bestuur herstellen. Omdat het bestuur een informatief jaarverslag opstelt en de dialoog met relevante betrokkenen goed voert, laten wij de genoemde tekortkoming niet doorslaggevend zijn voor het oordeel op de standaard.

Het jaarverslag is informatief, maar kan een meer verantwoordend karakter krijgen

Het bestuur stelde een informatief jaarverslag op waarbij het ingaat op de doelen van het ondersteuningsplan. Wanneer het bestuur daar duidelijker conclusies aan verbindt over de tevredenheid met betrekking tot de realisatie van de doelen, krijgt het jaarverslag een meer verantwoordend karakter. Hetzelfde geldt voor de verantwoording van de intern toezichthouder. Daarin gaat de intern toezichthouder in op de uitvoering van het intern toezicht maar ontbreken de conclusies die de toezichthouder trekt. Ook ontbreken informatie over het toezicht op de doelmatigheid van de besteding

van middelen en informatie over hoe het intern toezicht het bestuur met raad bijstaat. Daarmee voldoet de intern toezichthouder niet aan de voorschriften in artikel 17c, eerste lid, onder e, van de WPO en moet dit herstellen vanaf het eerstvolgende jaarverslag.

De directeur voert dialogen met relevante partners

Met name de directeur voert met succes dialogen met relevante betrokkenen als de gemeenten, aanbieders van jeugdhulp, het aanpalende samenwerkingsverband voor voortgezet onderwijs als ook omliggende samenwerkingsverbanden en de ondersteuningsplanraad. Dit levert positieve ontwikkelingen op, waaronder de ontwikkeling van de kernteams op de scholen, van integrale kindcentra en van een regionaal onderwijsjeugdplan.

Het overleg tussen het intern toezicht en de ondersteuningsplanraad ontbreekt

Het bestuur heeft niet geregeld dat de intern toezichthouder minimaal twee keer per jaar een overleg heeft met de ondersteuningsplanraad. Daarmee mist het intern toezicht een relevante bron van informatie over het functioneren van het bestuur en laat het bestuur kansen liggen voor het versterken van kritische tegenspraak. Het bestuur voldoet tevens niet aan artikel 17c, vijfde lid, van de WPO en moet dit herstellen. Voor de vaststelling van dit rapport heeft het bestuur het opgepakt en hersteld.

2.4. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het Financieel beheer op de standaarden voor financiële continuïteit en financiële rechtmatigheid. Voor Financieel beheer hanteren wij alleen de oordelen Voldoende en Onvoldoende. Wij geven geen oordeel over financiële doelmatigheid, tenzij daar nadrukkelijk aanleiding voor is.

Het Financieel beheer beoordelen wij als Voldoende, omdat zowel de financiële continuïteit als de rechtmatigheid Voldoende zijn.

Financieel beheer		V
	O	V
FB1 Continuïteit		●
FB2 Doelmatigheid	Geen oordeel	
FB3 Rechtmatigheid		●

Continuïteit

Wij beoordelen de financiële continuïteit als Voldoende, omdat deze op basis van de beschikbare informatie niet binnen nu en twee jaar in het geding is. De verwachte financiële ontwikkelingen van het bestuur geven nu geen reden tot zorg. Het bestuur is in staat om op korte en

langere termijn aan zijn verplichtingen te voldoen. Wel wijzen wij het bestuur op het volgende. De verantwoording in het jaarverslag van het bestuur moet volledig zijn (artikel 4, vierde lid, van de RJO). Dat is nodig opdat de intern toezichthouder, de medezeggenschap en andere belanghebbenden kunnen begrijpen welke keuzes het bestuur maakt en welke ontwikkelingen het verwacht. Een onderdeel van de continuïteitsparagraaf met daarin toelichtingen over de manier waarop het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert, ontbreekt in het bestuursverslag over 2018. Het bestuur moet dit herstellen vanaf het eerstvolgende jaarverslag.

Daarnaast dient het bestuur de informatiewaarde van de voorgeschreven elementen uit de continuïteitsparagraaf in het jaarverslag te verbeteren. In artikel 4, vierde lid, van de RJO worden namelijk toelichtingen gevraagd bij de onderdelen van de continuïteitsparagraaf, die wij nu nog niet volledig aantreffen. Zo is de meerjarenbegroting niet op het zelfde niveau als de jaarrekening opgesteld. Het bestuur heeft een meerjarenbegroting opgenomen op programmaniveau conform de uitgaven van het samenwerkingsverband. Dit is niet conform de in de RJO artikel 4, vierde lid (bijlage 3) beschreven niveau. Ook moet de intern toezichthouder zijn verantwoording in het jaarverslag verbeteren door op te nemen op welke wijze de toezichthouder het bestuur ondersteunt en/of adviseert over beleidsvraagstukken en financiële problematiek - wanneer dit aan de orde is - en welk resultaat dit handelen heeft opgeleverd.

Doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over financiële doelmatigheid, tenzij daar nadrukkelijk aanleiding voor is. Met financiële doelmatigheid bedoelen we dat het geld efficiënt wordt besteed en dat het geld ten goede komt aan de door het bestuur gestelde doelen. We verwachten dat die doelen bijdragen aan kwaliteit van het onderwijs en dat deze duidelijk zijn toegelicht in het jaarverslag.

In ons onderzoek kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:
- Verslag intern toezichthouder over toezicht op doelmatige besteding van rijksmiddelen:

Het intern toezichthoudend orgaan moet in het bestuursverslag verantwoording afleggen over zijn handelen en de resultaten die dat opleverde. Daaronder valt ook het toezien op de doelmatige besteding van het overheidsgeld dat het bestuur ontving. De informatie hierover ontbreekt in het jaarverslag over 2018. De intern toezichthouder moet dit herstellen vanaf het eerstvolgende jaarverslag.

- In het jaarverslag lezen wij dat het bestuur de bijdrage per leerling die naar de schoolbesturen wordt overgemaakt, jaarlijks verhoogt. Uit het jaarverslag of ondersteuningsplan blijkt niet of het bestuur voor deze extra uitgaven aanvullende doelen stelt. Wij geven het bestuur

mee om bij de aanvullende middelen ook aanvullende doelen meetbaar op te stellen.

Rechtmatigheid

Wij beoordelen de financiële rechtmatigheid als Voldoende. Wij baseren ons hierbij op de bevindingen van de instellingsaccountant. Daarnaast speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van de financiële rechtmatigheid.

2.5. Afspraken over vervolgtoezicht

De inspectie kijkt bij dit samenwerkingsverband voor het vervolgtoezicht niet af van de reguliere termijn van vier jaar. Een jaarlijkse risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht alsnog aan te scherpen. Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur herstelopdrachten die in onderstaand schema staan vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
OR1 Resultaten Het bestuur laat zich niet altijd adviseren door de juiste deskundigen bij zijn besluiten over toelaatbaarheidsverklaringen (artikel 18a, elfde lid, WPO en artikel 34.8 Besluit bekostiging WPO).	Het bestuur neemt maatregelen om ervoor te zorgen dat het werkt volgens de wettelijke voorschriften met betrekking tot het deskundigenadvies. En het bestuur informeert de inspectie voor 1 september 2020 over de genomen maatregelen alsook de resultaten daarvan.	De inspectie gaat na of het herstel is gepleegd, daarbij gebruik makend van de ontvangen informatie. Het bestuur heeft de tekortkoming vóór de vaststelling van dit rapport hersteld.
OR1 Resultaten Het bestuur neemt aanvragen voor een toelaatbaarheidsverklaring niet in behandeling wanneer ouders het niet met de aanvraag eens zijn (artikel 18a, zesde lid, onder c, WPO).	Het bestuur past zijn procedure voor afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen aan zodat aanvragen voor toelaatbaarheidsverklaringen volgens de wettelijke voorschriften worden behandeld.	We vertrouwen erop dat het bestuur het oppakt en komen er niet meer actief op terug.
KA2 Kwaliteitscultuur Het bevoegd gezag draagt er onvoldoende zorg voor dat de functies van bestuur en intern toezicht op het bestuur in functionele of organieke zin zijn gescheiden (artikel 17b, WPO).	Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat de functies van bestuur en intern toezicht op het bestuur in functionele of organieke zin zijn gescheiden. Het bestuur informeert de inspectie uiterlijk 1 februari 2021 over de wijze waarop het intern toezicht en bestuur van elkaar zijn gescheiden.	De inspectie gaat na of het herstel is gepleegd, daarbij gebruik makend van de ontvangen informatie.
KA3 Verantwoording en dialoog De verantwoording van het intern toezicht in het jaarverslag is onvolledig (artikel 17c, eerste lid, onder e, WPO).	Het intern toezicht verbetert zijn verantwoording over de uitvoering van het intern toezicht vanaf het eerstvolgende jaarverslag, zodat het alle voorgeschreven elementen bevat.	We vertrouwen erop dat het intern toezicht het oppakt en komen er niet meer actief op terug.

<p>KA3 Verantwoording en dialoog De intern toezichhouder dient minimaal twee keer per jaar overleg te voeren met de ondersteuningsplanraad. Dit is binnen het samenwerkingsverband nog niet georganiseerd (artikel 17c, vijfde lid, WPO).</p>	<p>Het bestuur organiseert minimaal twee keer per jaar een overleg tussen de intern toezichhouder en de ondersteuningsplanraad, en informeert de inspectie binnen vier weken na vaststelling van dit rapport over het gepleegde herstel.</p>	<p>De inspectie beoordeelt aan de hand van de ontvangen informatie of het herstel is gepleegd.</p> <p>Het bestuur heeft de tekortkoming vóór de vaststelling van dit rapport hersteld.</p>
<p>FB1 Continuïteit In de continuïteitsparagraaf van het jaarverslag 2018 ontbreekt een rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem (artikel 4, vierde lid, RJO).</p>	<p>Het bestuur zorgt ervoor dat de interne risicobeheersings- en controlesysteem voortaan in het bestuursverslag is opgenomen. Het bestuur moet in de continuïteitsparagraaf van het eerstvolgende jaarverslag een rapportage opnemen over aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. In deze rapportage moet het bestuur aangeven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij wordt aangegeven welke resultaten met het systeem zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren. Het bestuur moet dit herstellen vanaf het eerstvolgende jaarverslag.</p>	<p>We stellen op basis van het jaarverslag 2019 vast of het herstel is gepleegd.</p>

3. Resultaten verificatieonderzoek

Wij bezochten een tweetal scholen uit het samenwerkingsverband voor een verificatieonderzoek. Tijdens verificatieonderzoeken gaan we na of scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt.

We zijn dit nagegaan op de volgende basisscholen:

- CBS De Wadden, locatie Molenwijk (12BV-01)
- Don Bosco (161C)

We onderzochten bij de scholen de volgende afspraken uit het ondersteuningsplan en we bespreken de bevindingen per afspraak.

1. Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen

Afspraak: *De visie wordt beschreven in een beleidsplan (onderdeel schoolondersteuningsprofiel) waarin de richting en de middelen worden aangegeven waarmee de school de gestelde doelen (goed onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen) wil bereiken. Dit mondt uit in een protocol, een gedragsovereenkomst in de vorm van een aantal uit te voeren stappen en te maken keuzes waarmee de leerkrachten in de groep aan het werk kunnen. Om het bovenstaande te kunnen realiseren en in stand te kunnen houden is het belangrijk dat iedere school een professionaliseringsplan (onderdeel schoolondersteuningsprofiel) opstelt (ondersteuningsplan p. 16).*

Onze bevindingen:

CBS De Wadden werkt aan het opstellen van een beleidsplan, inclusief protocol en professionaliseringsplan. De Don Boscoschool heeft het beleidsplan hoogbegaafdheid afgerond en gaat dat invoeren op de school. Het professionaliseringsplan over onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen van de Don Boscoschool is in ontwikkeling. Van beide scholen staat het professionaliseringsplan niet in het schoolondersteuningsprofiel, wel staat in het schoolondersteuningsprofiel van de Don Boscoschool dat het beleidsplan opvraagbaar is. Van beide scholen is in het schoolondersteuningsprofiel het aanbod voor de kernvakken, het pedagogisch en didactisch handelen en het klassenmanagement concreet uitgewerkt in niveaugroepen. Dit beleid wordt ook uitgevoerd door de leraren. Voor een enkele hoogbegaafde leerling die meer nodig heeft, organiseert CBS De Wadden individueel maatwerk. De Don Boscoschool werkt met een eigen specialist hoogbegaafdheid en heeft recent de eerste screening voor de day a week school gedaan van waaruit twee leerlingen zijn aangemeld. De leraren van de Don Boscoschool gaan binnenkort het scholingsaanbod van het samenwerkingsverband over vroegsignalering van hoogbegaafdheid volgen.

Conclusie: ons beeld komt overeen met het beeld van het bestuur.

2. Schoolondersteuningsprofiel

Afspraak: *De vaste onderdelen van het schoolondersteuningsprofiel zijn voor al onze scholen gelijk. De onderdelen worden beschreven in concreet waarneembaar gedrag. Het gedrag is meetbaar beschreven in termen van 'wat zie ik' (ondersteuningsplan p. 22/23).*

Onze bevindingen:

De schoolondersteuningsprofielen van beide scholen bevatten de vaste onderdelen die binnen het samenwerkingsverband zijn afgesproken. De onderdelen worden beschreven in concreet waarneembaar gedrag. Het gedrag is meetbaar beschreven in termen van 'wat zie ik'. De leraren van beide scholen kennen het schoolondersteuningsprofiel zelf niet, ze kennen wel de elementen die erin staan en handelen daarnaar. De functie van het schoolondersteuningsprofiel is voor de Don Boscoschool vooral gericht op het informeren van (nieuwe) ouders. Het schoolondersteuningsprofiel van CBS De Wadden dateert van vijf schooljaren terug. We hebben het schoolbestuur gewezen op de verplichting van het minstens eens in de vier jaar bijstellen van het schoolondersteuningsprofiel.

Conclusie: ons beeld komt overeen met het beeld van het bestuur.

3. Ontwikkelingsperspectief

Afspraak: *Als de basisschool binnen de basisondersteuning extra aandacht besteedt aan één leerling, kan zij dit laten zien middels een ontwikkelingsperspectief (opp). Als er ondersteuningsmiddelen specifiek op leerlingniveau zijn ingezet, dient dit hierin opgenomen te worden (ondersteuningsplan, p. 11).*

Onze bevindingen:

Op deze school is voor iedere leerling met een extra ondersteuningsbehoefte binnen de basisondersteuning een ontwikkelingsperspectief aanwezig waarover instemming met de ouders is verkregen. CBS De Wadden is niet bekend met de afspraak dat wanneer er ondersteuningsmiddelen specifiek voor een leerling zijn ingezet, dit moet worden vermeld in het ontwikkelingsperspectief. Beide scholen hebben geen leerlingen waarvoor er ondersteuningsmiddelen specifiek voor een leerling zijn ingezet.

Conclusie: ons beeld komt overeen met het beeld van het bestuur.

4. Betrekken van ouders

Afspraak: *Het samenwerkingsverband ziet ouders als partners die een stem hebben in het kiezen van een passend onderwijsaanbod. Scholen en ouders komen sneller tot een passende oplossing als zij zich een gelijkwaardige partner voelen. Dit laatste is alleen mogelijk wanneer ouders actief betrokken zijn bij de totstandkoming van oplossingen. Dit realiseert het samenwerkingsverband middels de 'triade' (ondersteuningsplan p. 18).*

Onze bevindingen:

De scholen betrekken ouders bij het bepalen en evalueren van het onderwijs en ondersteuningsaanbod voor individuele leerlingen. Hier investeren de scholen veel in, wat mede nodig is gezien de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Voor leerlingen die de scholen verwijzen naar een andere school, werken zij met een triade waarin ouders, de beoogde school en de huidige school participeren.

Conclusie: ons beeld komt overeen met het beeld van het bestuur.

5. Afstemming met jeugdhulp

Afspraak: *Indien er ... vragen zijn over opvoeden en opgroeien werken school en ouders in eerste instantie samen met hun CJG-coach en jeugdarts. Indien er meer hulp nodig is kan de CJG-coach of jeugdarts ook intensievere hulp organiseren (ondersteuningsplan p. 9).*

Onze bevindingen:

Beide scholen hebben een vaste coach vanuit het centrum voor jeugd en gezin (cjk-coach) en schoolarts en betrekken hen in situaties waarin er vragen zijn over opvoeden en opgroeien. De cjk-coach en schoolarts zijn ook degenen die intensievere jeugdhulp kunnen inschakelen. De contacten met hen verlopen meestal via de intern begeleiders. Zij kunnen de cjk-coach en schoolarts goed bereiken, de intern begeleiders van de Don Boscoschool hebben ook op vaste momenten in het schooljaar overleg met de cjk-coach en schoolarts. CBS De Wadden ziet weinig effect van de inzet van jeugdhulp. Als het contact tussen de cjk-coach of andere hulpverleners met de ouders is gelegd, kunnen hulpverleners vaak niet tot handelen komen doordat ouders geen hulpvraag stellen. Ook komt het voor dat leerlingen of gezinnen vanwege wachtlijsten moeten wachten op de benodigde jeugdhulp. De Don Boscoschool heeft wel overwegend positieve ervaringen met de doorverwijzing naar jeugdhulp.

Beide scholen hebben niet actief een kernteam opgestart. De Don Boscoschool wil dit binnenkort gaan opstarten.

Conclusie: ons beeld komt overeen met het beeld van het bestuur.

Tabel verificatie afspraken

In onderstaande tabel vatten wij per afspraak samen of we in de scholen terugzien wat er binnen het samenwerkingsverband is afgesproken, zoals vastgelegd in het ondersteuningsplan. Dit is geen oordeel over de scholen, maar een signaal of zij de door ons onderzochte afspraken uit het ondersteuningsplan naleven.

Afspraken	≠	=
1. Onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen		•
2. Schoolondersteuningsprofiel		•
3. Ontwikkelingsperspectief		•
4. Betrekken van ouders		•
5. Afstemming met jeugdhulp		•

Conclusie

We stellen vast dat:

1. de bezochte scholen alle afspraken uit het ondersteuningsplan voldoende naleven;
2. het beeld dat het bestuur van het samenwerkingsverband heeft over het nakomen van de afspraken overeenkomt met onze bevindingen;
3. het bestuur systematischer kan monitoren of scholen wel een actueel schoolondersteuningsprofiel hebben.

Hoewel het niet de verantwoordelijkheid van het bestuur is om te zorgen voor actuele schoolondersteuningsprofielen, maken deze profielen wel deel uit van het zicht van het bestuur op de realisatie van passend onderwijs op de scholen. Wij verwachten van het bestuur dan ook dat het de schoolbesturen aanspreekt op het tijdig actualiseren van de schoolondersteuningsprofielen. Dit heeft het bestuur niet gedaan.

4. Reactie van het bestuur

Op 20 mei 2020 ontving de inspectie onderstaande reactie van het bestuur, waarin het bestuur aangeeft hoe de bevindingen uit dit onderzoek te gebruiken voor de verdere ontwikkeling.

Vooraf

Allereerst waarderen wij het dat de Inspectie van het Onderwijs (voortaan Inspectie) onze goede samenwerking herkent en erkent. De uitspraak “jullie hebben een modus gevonden die werkt” is er één om in te lijsten. De relaties tussen en met partijen vormt de basis voor de resultaten die wij als samenwerkingsverband bereiken voor onze leerlingen.

Wij zijn ervan overtuigd dat ‘de modus’ wordt bepaald door onze sturingsfilosofie. Het samenwerkingsverband hanteert een aantal principes, onze kernwaarden. Deze zijn leidend in de manier waarop het samenwerkingsverband georganiseerd is, de wijze van leidinggeven en de samenwerking met partners:

- Vertrouwen in vakmanschap
- Partners in de school versterken
- Faciliterend, coachend, verbindend
- Leren van en met elkaar
- Denken vanuit wat nodig is voor een passende oplossing
- Snel en soepel regelen wat nodig is, geen onnodige bureaucratie

Deze kernwaarden passen bij de transformatie passend onderwijs én de transformatie jeugdhulp. Het leidt ertoe dat scholen, schoolbesturen en ouders eigenaarschap voelen, krijgen en nemen. De Inspectie spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop partijen samenwerken en de kwaliteitszorg. Dat zien wij als groot compliment, iets waar we trots op zijn. Ook heeft de Inspectie een aantal verbeteropdrachten meegegeven. Deels kunnen wij hier ons in vinden, deels denken wij dat de gegeven opdracht niet past bij onze sturingsfilosofie. Desalniettemin gaan wij met alle verbeteropdrachten aan de slag, hieronder volgt per verbeteropdracht een toelichting op onze zienswijze en genomen acties.

Verbeteropdracht 1: Advisering door tweede deskundige

De inspectie geeft aan dat het samenwerkingsverband zich soms laat adviseren door twee deskundigen van gelijke functie en dat dit wettelijk niet is toegestaan. Inhoudelijk sluiten wij ons aan bij deze opmerking. Naast de toepassing van de wet is het goed om vanuit meerdere perspectieven, meerdere deskundigheden te kijken. Dit past ook bij onze kernwaarde ‘leren van en met elkaar’. Derhalve zullen wij op het aanvraagformulier voor een toelaatbaarheidsverklaring (per 1-8-2020) en in ons Ondersteuningsplan 2020-2024 duidelijk aangeven dat de eerste en tweede deskundige niet eenzelfde functie mogen hebben. Daarnaast gaan wij in gesprek met onze partners om dit toe te lichten en de aanvragen hierop controleren.

*Verbeteropdracht 2: Rol ouders in de aanvraag
toelaatbaarheidsverklaring*

De tweede verbeteropdracht vanuit de Inspectie betreft de rol van ouders in de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring bij het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband ziet ouders als gelijkwaardige partner in de besluitvorming. Zij kennen hun kind, maken het iedere dag van dichtbij mee en kennen zijn context. Eigenlijk zijn ouders misschien wel de 'allereerste' deskundige die een advies moeten geven.

Als je ouders serieus wilt nemen, moeten zij wat ons betreft ook een gelijkwaardige stem hebben in de besluitvorming. Deze keuze vraagt professionalisering van scholen op het gebied van oudercommunicatie. Daarom hanteert het samenwerkingsverband als beleid dat ouders moeten instemmen met de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring, middels een handtekening. Wanneer het school niet lukt om met ouders tot afspraken te komen, dan zijn de ouderconsulenten beschikbaar voor bemiddeling vanuit een onafhankelijke rol. Wij geloven niet in het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring zonder de toestemming van ouders en denken dat dit zou leiden tot onnodige lange procedures die het kind juist langer onthouden van onderwijs. In die gevallen waarin het ons niet lukt om ouders en school op één lijn te krijgen, en kinderen in hun (onderwijs) ontwikkeling geschaad worden nemen wij contact op met onze partners zoals Leerplicht en Veilig Thuis. Het lukt ons vanuit deze visie om aan de zorgplicht te voldoen, zoals bevestigd in het onderzoeksrapport.

De Inspectie geeft in haar rapport aan dat het samenwerkingsverband vanuit de wet verplicht is een aanvraag toelaatbaarheidsverklaring in behandeling te nemen, ook als ouders hier niet mee instemmen. Wij constateren dat de wet en het beleid van de overheid hier elkaar tegenspreken. Vanuit de transformaties onderwijs en jeugdhulp wordt ons gevraagd om ouders (en kinderen) een stem te geven. Niet over praten maar met, ouders in hun kracht, ouders in regie. Ook de Minister van Onderwijs benadrukte in zijn bezoek aan onze regio het belang van het serieus nemen van ouders en leerlingen.

De Inspectie voert haar taak om de wet te handhaven uit, maar wij vragen ons af of de wet op dit punt niet om verandering vraagt. Wij vragen op landelijk niveau aandacht voor deze discrepantie, o.a. in het netwerk van Met Andere Ogen. Zolang de wet op dit punt niet verandert, zal het samenwerkingsverband op het aanvraagformulier voor de toelaatbaarheidsverklaring aangeven dat ouders formeel tekenen 'voor gezien' en daarmee het recht behouden tot bezwaar.

Verbeteropdracht 3: Scheiding toezicht en bestuur

De Inspectie heeft geconstateerd dat er geen strikte scheiding is in verantwoordelijkheden tussen het bestuur en de algemene ledenvergadering (ALV) van het samenwerkingsverband. Wij

herkennen deze bevinding en zijn reeds gestart met de voorbereiding tot een herinrichting van de governancestructuur. Als uitgangspunten voor een nieuwe governancestructuur zijn benoemd:

- a) De kracht van ons samenwerkingsverband is dat we echt samen verantwoordelijkheid dragen en nemen.
- b) We hebben een governance structuur nodig die dat borgt.

Daarnaast is de externe toezichtscommissie gevraagd in haar rapportage dit jaar twee vragen te toetsen:

1. Op welke wijze wordt er met elkaar samengewerkt aan de gezamenlijke regionale opgave, en levert deze samenwerking ook individuele 'spanningen' op? Heeft de vorming van andere/grotere besturen invloed op de samenwerkingscultuur binnen het SWV?
2. Hoe is de governance op dit moment ingericht en op welke wijze zou zuiverheid van rollen geborgd kunnen worden?

Zij hebben hiervoor verschillende schoolbestuurders geïnterviewd en een enquête gehouden onder schooldirecteuren.

De ALV bijeenkomsten staan gepland in juni en december 2020. Het rapport van de externe toezichtscommissie en de geïnventariseerde ideeën bespreken we in de ALV van juni 2020. In de ALV van december 2020 vindt vervolgens besluitvorming plaats over de statutenwijziging. Hiervoor is een opkomst en meerderheid van stemmen vereist van twee derde van de leden. Indien dit niet lukt, kan na twee weken een extra ALV vergadering worden ingelast, waarop twee derde van het aantal aanwezige leden moet instemmen met de statutenwijziging. Om in december 2020 het besluit te kunnen nemen wordt in november 2020 een extra ALV gepland voor besluitvorming over de statutenwijziging. De statutenwijziging kan zo ingaan per 1-1-2021.

Verbeteropdracht 4: Verantwoording intern toezicht in jaarverslag

De Inspectie geeft aan dat het verslag van de intern toezichthouder vooral beschrijvend is en het verbeterd kan worden in de mate waarin het ook aangeeft of doelen zijn behaald. Het verslag van de intern toezichthouder voor boekjaar 2019 is hier reeds op aangepast.

Verbeteropdracht 5: Overleg intern toezichthouder en OPR

De ondersteuningsplanraad (OPR) van het samenwerkingsverband heeft tot nu toe niet tweemaal per jaar contact gehad met de intern toezichthouder. De verbeteropdracht in deze is dus terecht en reeds opgepakt. De voorzitter van de ALV is bij de OPR vergadering in februari 2020 genodigd om hierover afspraken te maken. Besloten is dat de intern toezichthouder eenmaal per jaar aanschuift bij de OPR vergadering en dat een vertegenwoordiging van de OPR bij de ALV vergadering van juni aanwezig is wanneer het rapport van de externe toezichtscommissie wordt besproken. Naar aanleiding van de wijzigingen in de governancestructuur per 1-1-2021 worden hierover eventueel nieuwe afspraken gemaakt, waarbij de OPR in ieder geval tweemaal per jaar in contact is met de intern toezichthouder.

Verbeteropdracht 6: Opname risicobeheersings- en controlesysteem in Jaarverslag

De continuïteitsparagraaf in het bestuursverslag geeft onvoldoende informatie over het risicobeheersings- en controlesysteem geeft de Inspectie aan. Wij kunnen ons in deze bevinding vinden en maken hierop aanpassingen in het bestuursverslag. In het kader van herijking van ons weerstandvermogen is onlangs een notitie opgesteld door onze externe financieel adviseur m.b.t. risicoanalyse en risicomanagement. Besluitvorming hierover vindt plaats in de Algemene Ledenvergadering van juni 2020. De notitie wordt toegevoegd aan het bestuursverslag van 2019 als bijlage.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

